

248306

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248306

ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แบบมีและไม่มี
พันธะสัญญาในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

พิมพ์พิชชา ทานา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจเกษตร

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2555

๖๐๐๒๕๒๘๗๖

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248306

ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แบบมีและไม่มี
พันธะสัญญาในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

พิมพ์พิชชา ทานา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจเกษตร

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2555

ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แบบมีและไม่มีพันธะสัญญา
ในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

พิมพ์พิชชา ทานา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ
.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ อารีย์ เชื้อเมืองพาน
.....กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.อารี วิบูลย์พงศ์
.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขาวเรศ เขาวนพูนผล

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ศาสตราจารย์ ดร.อารี วิบูลย์พงศ์
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขาวเรศ เขาวนพูนผล

11 กุมภาพันธ์ 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ธุรกิจเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่อบัณฑิตวิทยาลัย สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วย
การเอาใจใส่ให้ความรู้และคำแนะนำจาก ศาสตราจารย์ ดร.อารี วิบูลย์พงศ์ และการช่วยเหลือจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขาวเรศ เขาวนพูนผล กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ และ
ความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ อารีย์ เชื้อเมืองพาน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานการสอบการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ ผู้เขียนซาบซึ้งและขอกราบ
ขอบพระคุณทั้งสามท่านอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือในการ
กรอกแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ เพื่อนนักศึกษาปริญญาโทและบุคคลากรในสาขาวิชาธุรกิจเกษตร
ที่ทุ่มเทให้การสนับสนุนให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ

หวังว่าการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจและใช้เป็นฐานเพื่อต่อยอด
การพัฒนาผลิตภัณฑ์และวางแผนการตลาดเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคต่อไป หากมี
ข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขออนุญาตรับคำแนะนำด้วยความเต็มใจ

พิมพ์พิชชา ทานา

248306

ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบมี และไม่มีพันธะสัญญาในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผลจากแบบจำลองโลจิทพบว่าปัจจัยได้แก่ ประสิทธิภาพการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ความต้องการเงินทุนและสินเชื่อ และเชื่อว่าจะมีความเสี่ยงน้อยเมื่อเข้าร่วมสัญญา มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในพันธะสัญญา

Independent Study Title Decision Determinants on Contract and Non-Contract
Maize Production in Mae Chaem District, Chiang Mai Province

Author Miss Pimpichcha Tana

Degree Master of Science (Agribusiness)

Independent Study Advisory Committee

Prof. Dr. Aree Wiboonpongse Advisor

Asst. Prof. Dr. Yaovarate Chaovanapoonphol Co-advisor

ABSTRACT

218306

The main objectives of this study are to know Decision Determinants on Contract and Non-Contract Maize Production in Mae Chaem District, Chiang Mai Province with Logit model.

Two hundred questionnaires were distributed to collect data from a sample group of farmers. The results indicated that the majority of respondents were male (64%) with 4th year of elementary school (48%), with planting maize production experience about 5-10 years (86.5%). Most of farmers are landowners and land are out of Irrigated.

After interviewing farmers found that the cost of planting on Contract Maize Production is more expensive than non-Contract Maize Production. And profit from planting on Contract Maize Production is more expensive than non-Contract Maize Production. Farmers started to plant Maize Production in June with non-break ground. Because most of the planting lands are incline. And farmers will harvest Maize production during 120 days (77.5%) without classifying grades.

Decision Determinants on Contract and Non-Contract Maize Production in Mae Chaem District, Chiang Mai Province. The result from Logit model indicated that experience in planting Maize Production, Served in the finance and credit, and There is less risk when participating contracts which affect the Decision Determinants on Contract.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	4
บทที่ 2 ทฤษฎีแนวคิดและทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจของบุคคล	6
2.2 ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเกษตรแบบมีพันธะสัญญา และการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบมีพันธะสัญญา ของบริษัทเอกชน	8
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
3.1 ขอบเขตการศึกษา	19
3.1.1 ขอบเขตประชากรและขนาดตัวอย่าง	19
3.1.2 สถานที่ในการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล	20
3.2 กรอบแนวคิดของการศึกษา	21
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 สถานการณ์การตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	27
4.1 สถานการณ์การผลิต	27
4.2 สถานการณ์การตลาด	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 แนวโน้มในอนาคต	30
4.4 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด และการส่งออก	31
บทที่ 5 การเขตกรรม ต้นทุน ผลตอบแทนของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	32
5.1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	32
5.2 การเขตกรรมข้าวโพดของเกษตรกร	35
5.3 ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกร	39
5.4 เหตุผลประกอบการตัดสินใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในระบบพันธะสัญญา	43
5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้กับเหตุผลประกอบการตัดสินใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	45
5.6 สรุป	46
บทที่ 6 ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบมีและไม่มีพันธะสัญญา	47
6.1 การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง (logit model) : ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกข้าวโพดแบบมีและไม่มีพันธะสัญญา	47
6.2 การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบมีและไม่มีพันธะสัญญา	52
6.2 สรุป	54
บทที่ 7 บทสรุปและเสนอแนะ	55
7.1 สรุปผลการศึกษา	55
7.2 ข้อค้นพบ	57
7.3 ข้อเสนอแนะ	58
7.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์ logit model ใช้โปรแกรม LIMDEP Version 8	63
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกร	66
ประวัติผู้เขียน	80

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปีเพาะปลูก 2552/53	2
1.2 ปริมาณพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 5 อันดับแรก ของจังหวัด เชียงใหม่ ปีเพาะปลูก 2549/2550	3
4.1 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี 2549-2554	27
4.2 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ส่งออก เอฟ.โอ.บี ระหว่าง ปี 2549-2554	28
4.3 พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญในจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2553	29
4.4 ความต้องการใช้ การส่งออก และนำเข้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ระหว่าง ปี 2549-2554	30
5.1 ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม	33
5.2 ระดับอายุและรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
5.3 การเขตกรรมข้าวโพดของเกษตรกร	38
5.4 ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่	40
5.5 ผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่	41
5.6 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนต่อไร่	42
5.7 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลผลิตได้จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อไร่	42
5.8 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรายได้จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อไร่	43
5.9 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของต้นทุนต่อไร่	43
5.10 การทดสอบเหตุผลประกอบการตัดสินใจของเกษตรกร	44
5.11 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับสามารถยืมเงินได้	45
5.12 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับได้รับปัจจัยการผลิตล่วงหน้า	46
6.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกข้าวโพดแบบมีและไม่มีพันธะสัญญา	48
6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกข้าวโพดแบบมีและไม่มีพันธะสัญญา	49
6.3 ผลการประมาณค่าแบบจำลอง โลจิท และผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ โดยวิธี marginal effects ของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบมีและไม่มีพันธะสัญญา	53

สารบัญภาพ

รูป		หน้า
2.1	รูปแบบของการทำสัญญาระหว่างสองคู่กรณี	9
2.2	รูปแบบของการทำสัญญาไตรคู่สัญญา	10
3.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	21
3.2	ความสัมพันธ์ของตัวแปรในแบบจำลองการตัดสินใจปลูกข้าวโพดแบบมีพันธะสัญญา	22
5.1	ลักษณะพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอแม่แจ่ม (1)	37
5.2	ลักษณะพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอแม่แจ่ม (2)	37